

Het allereerste nummer van *TvZ* verscheen op 15 september 1890. We bestaan dus 125 jaar! Een mooie aanleiding om terug te blikken. Nannie Wiegman, directeur van het Florence Nightingale Instituut, neemt ons dit jaar mee door meer dan een eeuw verpleegkunde in Nederland. In deze aflevering:

125 jaar schakel tussen verpleegkundigen

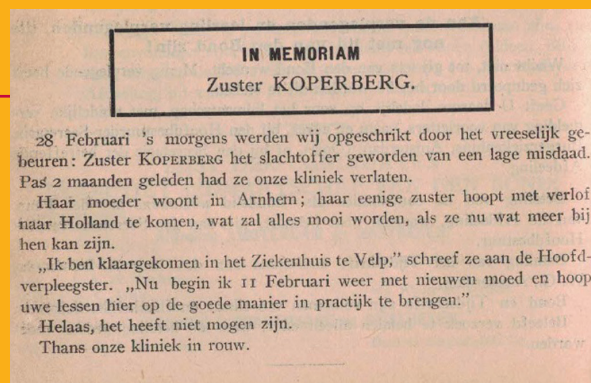
Verpleegkundige tijdschriften hebben het vandaag de dag niet gemakkelijk. De concurrentie van apps, smartphones en het internet is moordend. Informatie is voor iedereen overal gratis toegankelijk. Toch voorziet *TvZ* nog steeds in een behoefte doordat het gedegen, goed onderbouwde specialistische informatie levert.

Facebook avant la lettre

Een rol die een vakblad als *TvZ* inmiddels niet meer vervult, is die van verbindende schakel tussen verpleegkundigen onderling. *TvZ* was tot ongeveer 1970 dé plek waar de examenuitslagen per ziekenhuis vermeld stonden, waar ziekenhuizen hun advertenties plaatsten en waar je de carrière van verpleegkundigen kon volgen, met zwart-wit foto. Menig verpleegkundige koestert nog de *TvZ* waarin hij of zij met naam en toenaam als jonggediplomeerde met examendatum vermeld staat. *TvZ* was een soort Facebook avant la lettre, waar iedereen alles met elkaar deelde.

Het drama van 15 maart 1930

Die functie van liaison tussen verpleegkundigen onderling kende tussen 1890 en 1940 zijn hoogtepunt. Alles wat verpleegsters, zoals ze toen nog heetten, bezighield, kreeg een vermelding. Meestal waren dat vrolijke gebeurtenissen, zoals jubilea of de uitreiking van een lintje, maar soms zat er een trieste mededeling tussen, zoals in het nummer van 15 maart 1930. Achter het in memoriam voor zuster Koperberg schuilt meer dan een gewoon sterfgeval. Hoewel haar collega-verpleegsters, 'haar vriendinnen' zoals ze zich noemen, het niet met zoveel woorden zeggen, heeft zich in het leven van deze leerling-verpleegster een drama afgespeeld. De media besteedden er maandenlang uitgebreid aandacht aan.

Een uitje eindigt in geweld

De 21-jarige leerling-verpleegster Tini Koperberg moet haar bezoek aan een vriendin in Arnhem, leerling-verpleegster Annie Boerwinkel, met de dood bekopen. Wat een gezellig uitje had moeten worden, eindigt in geweld. De twee verpleegsters waren in de omgeving van Bennekom gezellig aan het wandelen toen ze overvallen werden door een man, die een poging deed beide vrouwen te verkrachten. Onder hevig geschreeuw probeerde Tini Koperberg de man van haar vriendin af te trekken. In woede ontstoken trok hij een mes en stak verpleegster Koperberg dood. Vervolgens nam hij de benen, Annie Boerwinkel in opperste paniek achterlatend.

Enorme beroering

Deze moord op leerling-verpleegster Tini Koperberg zorgde in Bennekom en Ede voor enorme beroering. Tientallen inwoners bezochten nog dezelfde dag de plek van het misdrijf. Ook de arrestatie van de verdachte, de 34-jarige J.H., verkoper in breimachines te Ede, gaf de nodige ophef. Hij werd bijna gelyncht door de menigte. Zuster Annie Boerwinkel kon de verdachte direct aanwijzen als de moordenaar, maar viel wel flauw tijdens de confrontatie. Ze was hierna nog lange tijd overspannen.

Trouw aan je collega's

In *TvZ* konden de collega's van Tini Koperberg hun emoties over dit verschrikkelijke drama gelukkig kwijt. 'Trouw aan haar vriendinnen, trouw aan haar collega's', dat was Tini Koperberg, aldus de vriendinnen. Zo vervulde *TvZ* lange tijd niet alleen de rol van vakinhoudelijke informatiebron, maar was het tijdschrift vooral een schakel tussen verpleegkundigen, waar ze hun ervaringen met elkaar konden delen. ■

Het Florence Nightingale Instituut (FNI) is het kenniscentrum voor de geschiedenis van verpleging en verzorging www.fni.nl - twitter @FNIInl